

Marit Evjen Uglem
født 1922.

Marit kjenner mange
sider av
lokalhistorien godt.

Sauklipping

Sauene skulle klippes vår og høst. Om våren skulle det foregå i god tid før lamminga. Da var sauene med godt hold og fylte godt under huden. Det betød også mye at sauene skulle spares for flytting og påkjenning den aller siste tida før lamminga.

Om høsten gikk sauene ute så lenge det var beite og været tillot det. Men det vart passa nøye på at den kom i hus på ei tid da ulla var tørr. Så ble den klipt så snart som mulig mens ulla var kvit og ren.

Utstyret var enkelt.

Ei god og kvass sauesaks var verktøyet. Den var ulik ei vanlig saks for saks-kjeftene krysset ikke hverandre på midten, men nyttig og kraftig til sitt bruk. Så måtte det være med 2 korer e.l. for å legge ulla i. Ei til den fine ulla og ei til lår- og bukulla.

Klippinga foregikk på fjøsgulvet eller i fjøsporten der det var gjort spesielt rent for arbeidet tok til. Det hendte også at sauene ble tatt med inn og klipt på kjøkkengulvet.

Det var et typisk kvinnfolkarbeid. Husmødre, ungjenter og tauser gjorde jobben.

En begynte klippinga oppå nakken og fortsatte attover ryggen og sidene. Der var den fineste ulla. En rutinert klipper fikk med seg ulla sammenhengende som en liten feld. En måtte passe på å klippe så nære huden som mulig, for da vart ulla langfibret og garnet av den vart sterkt.

Når en var ferdig med rygg og sidene, skulle låra og buken klippes. Der var ulla kortere og regna som annenklassens vare og lagt i en beholder for seg sjøl. Ulla fra rompa hørte også med her.

Mens rygg og sider vart klippet, sto sauene på føttene, og den som gjorde arbeidet sto bøyd over den. Mens en klipte undersida vart sauene lagt ned, og den som klipte satt på golvet.

Sauene var som regel rolige mens arbeidet sto på. Klippersken var kanskje budeia som sauene kjente fra før og følte seg trygg med. Lamma var reddere og mer urolige, men til gjengjeld mindre og lettere å håndtere.

En måtte være forsiktig og ikke klippe nedi huden på sauene, det gjorde vondt, og det var rekna for dårlig håndverk hvis det var blodflekker på ulla.

Etter klipping vart ulla oppbevart på et tørt sted til utearbeidet om høsten var ferdig.

Da begynte arbeidet, med karding og spinning. Alt måtte gjøres nøyaktig slik at garnet vart jevnt og fint.

Den lengste og beste ulla vart spunnet og brukt til veving. Renninga i veven måtte være sterk og spunnet av langfibret ull. Bukull og lårull vart brukt til to- eller tretrådet strikkegarn til gensere og votter og til "fatna"¹⁾.

For vel et halvt hundre år sia kom de første elektriske saueklippemaskinene. Arbeidet gikk fortere og sauesaksa kunne ikke konkurrere med den.

¹⁾ Fatna - betyr strømpa og lugga.

Sauesaksene som ble brukt til å klippe sauene var slik.

